

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Anthologia Sacra

Ex Probatissimis Vtrivsqve Linguæ patribus collecta, atque Octastichis
versibus comprehensa

Billy, Jacques de

Parisiis, M.D.LXXV.

Quàm grauter in spiritualis vitæ auspiciis homo oppugnetur. 38.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50828](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50828)

vt sarcinas sibi impositas leuius I
ferat. Addā etiā præclarā sententiā, 341.
quā in altera quadā epistola idem
Bernardus affert: In via vite, quò
citius, eò facilius curritur: & leue
Saluatoris onus, quo crescit, am-
plius, eò portabilius est. Nōne &
auiculas leuat, non onerat, pen-
narū, siue plumarū, numerositas
ipsa. Tolle eas, & reliquū corpus
pōdere suo fertur ad ima. Sic di-
sciplinam Christi, sic suaue iugū,
sic onus leue, quò deponim⁹, eò
deprimimur ipsi: quia portat po-
tius quàm portatur.

Quàm grauitè in spiritualis vitæ
auspiciis homo oppugnetur.

38.

*P*rotinus vt patrias remeat fugitiuus ad ades
Isacides, Laban frendet, et arma parat.
Ac generum nactus verbis incessit acerbis,
Quod tacitus celerem sumpserit ille fugam.
Quis mihi discessus patuit tuus, inquit, vt & te
Cum cithara, var iis prosequerérque sonis?
Isacides contrà, Fugiendi clam mihi causa

S A C R A

Ista fuit, ne me prosequeris, ait.

S C H O L I A.

Protinus (vt patrias) Tantisper
 homo in eo statu est, vt cum
 piis illis apud Esaiã dicere que
 Fœdus percussimus cum mor
 & cum inferno fecimus in exo
 ctum, atque eum captiuum est. A
 bolus tenet ad ipsius voluntas ac
 tandiu velut pace quadam ris vit
 tur: vt qui nullis ab eo tentat
 nibus vrgeatur, quia ab ipso ban,
 lut iure possidetur. At simul ad pa
 que in ipso eiusmodi mutauissim
 dexteræ Dei efficitur, vt abie eum p
 flagitiosa vita ex legis diu velut
 præscripto viuere, atque op mùm
 pœnitentiæ consentanea effice perun
 incipiat, protinus diabolus in dere, a
 rias ruit: ac si id consequi neq finere
 vt per obiectam præteritã manif
 voluptatum recordationẽ cum I
 recuperet, vulpinam pellem ab li qua

*Esa. 28.**1. Tim. 2.*

iicit, ac leoninam induit, vsque-
 adeo horrendas persecutiones
 ipsi excitans, vt plerunque op-
 pressus arma de manibus ponat,
 eumque Dominum agnoscat, quem
 admodum præclare ab Origene *Hom. 3.*
 in exodum scribente annotatum *in Exod.*
 est. Atque huius belli quod sara-
 nas aduersus homines in melio-
 ris vitæ præludiis mouere con-
 tænta fœuit, figuram habemus in La- *Gen. 31.*
 ban, qui quamprimum Iacob
 ad patrem suum iter iniit, gra-
 uissima iracundia inflammatus,
 eum persecutus est: in Pharaone, *Lib. de*
 velut Cyrillus tradit, qui vt pri- *ador. in*
 mum Iudæi cum illo agere cœ- *spir. &*
 perunt, vt eos ex Ægypto exce- *ver.*
 dere, ac Deo sacrificium offerre
 fineret, illico exarsit, eosque im-
 manissimè vexauit: In Saule, qui
 cum Ionatham filium incredibi-
 li quadam beneuolentia Dau-

dem complecti cerneret, tunc
 mum statim odium atque in
 gnationem aduersus eum co
 cepit. Qua etiam de re Origenes
 in eo libro quem proxime co
 uimus, hæc Mosis verba exp
 nens, Ex quo locutus sum co
 Pharaone, afflixit populum tu
 ita loquitur: Antequam sermo
 dei audiatur, antequam prædi
 tio diuina nascatur, non est
 bulatio, nec tentatio: quia
 buccinet tuba, non committitur
 bellum. Vbi verò signum buccine
 tuba prædicationis ostenditur
 ibi sequitur afflictio, ibi co
 nis tribulationum pugna co
 surgit. Et Paulo inferius: Prius
 quam veniret sermo qui argueret,
 vitia intra te in pace dormie
 bant, Sed vbi sermo Dei factus
 cœpit, vniuscunque discrimen
 tunc perturbatio magna co

Exod 5

surgit, & sine fœdere nascitur
 bellum. Cum iniustitia enim
 quando potest conuenire iu-
 stitia? Idem rursus allegorico sē-
 su exponens id quod Leuitic. 8. *Hom. 9*
 cap. de hircis scribitur, Quoniā, *in Leuit.*
 inquit, is, qui in sorte Domini
 est, spem gerit, non in presenti se-
 culo, sed in futuro, & ei⁹ fors do-
 min⁹ est, quotidiem moritur, ideo is
 quidē iugulatur: ille autē, qui in
 sortem contrariam cecidit, non
 iugulatur, quia mūdus quod suū
 est diligit. Ac rursus in alia homi- *Hom II*
 lia de eo bello verba faciēs, quod *in Iosue,*
 Israelitæ aduersus Gabaonitas
 gerebāt, His, inquit, qui sociaue-
 rint se ad filios Israel, omnes qui
 prius amici erant, inimici fiunt.
 Atque hinc huiusmodi documē-
 tum elicit: Cum anima hu-
 mana verbo Dei se sociaue-
 rit, dubitare non debet statim

se inimicos habituram. Et
 quod gabaonitę à suis oppug
 tur, ostendit quòd licet vi
 quoque meriti sis in Ecclesi
 men hoc ipso quòd ad le
 pertines, oppugnaberis. Eo
 quoque modo Gregorius ex
 nans hæc verba Iob, Qui
 fuscitare Leuiatham, Quasi
 miebat, inquit, dum sopit
 prauo corde quiesceret: sed
 tatur in prouocatione certa
 nis, cum ius amiserit perue
 dominationis. Ac rursus in
 libro miraculum illud explica
 cuius apud Marcum fit mentio
 vbi Diabolus hominem ex
 quem Christi iussu relinque
 cogebatur, excedens diserspsit
 hunc modum loquitur: Qu
 nõ disersperat cum tenebat, ex
 diserspsit: quia tunc peius cogi
 tiones mentis dilaniat, cum

*Lib. 4.
 Mor. ca.
 24.*

*Lib. 32.
 cap. 18.*

termino egressus sui, diuina virtute compulsus, appropinquat. Et ex eo quod magnis cum clamoribus eum reliquit, cum tamen, dum prius eum possideret, mutus erat, hoc edocemur, eum, cum aliquem possidet, minora tentamenta irrogare: cum vero de corde pellitur, acriori infestatione perturbare. Atque hoc est quod Bernardus quoque scribit: Caro pœnitētis, memor libertatis recens amissę, acrius concupiscit aduersus spiritum.

*Bern. in
Psal. 90.*

Cum cythara) Philo Iudæus eum, qui è vitiorum cœno emergere incipit, cum eo cōfert, qui è graui ac difficili morbo recreatur. Quemadmodum enim si ille vel tātillum in victus ratione peccet, protinus in morbum relabitur: sic qui probam atque honestam vitam inchoauit, facile ob imbe-

*De prem.
Et pœn.*

cillitatē suam in vitium recedat, nisi salutis suæ diligenter providat. Quod quidem cum hinc noster exploratum habeat, quam ille spirituale robur contemnerit, ei obviam prodit, atque deiicere conatur. Ac propterea piens nos admonet, ut salutis nostræ quàm studiosissimè cogitemus. Fili mi, inquit, accede ad servitutē dei, in timore sustinere præpara animā tuam ad tentationē. Porro hæc tentatio in eo Bernardus ait, sita est, quod bonis, quæ nō videmus, formidamus, quæ impresentiarū sunt, tolerare. Quod plerūque ut præ animi imbecillitate accepto resiliam⁹. Ac proinde noster verū illud esse periclitū habēs, quod ab hilariorum est, nimirū difficile esse ab otiositate desinere, atque à familiaribus a-

Eccl. 2.

*Serm. 33.
in cant.*

*in Psal.
118.*

bus abstrahi, protinus ut hominem spiritum salutis concepisse ac peperisse videt, Ægyptiorum in modum statim eum extinguere nititur. Id quod olim per Madianitas designabatur, qui in valle Iezrael, hoc est, seminis Dei castra posuerant. Quem locum exponens Origenes ait: Non sunt ausi illic, ubi videtur iam nati esse fructus spiritus, sed ubi adhuc semen Dei iacet. Enimvero præcipua techna, qua Satanas adversus hominem initio suæ conversionis utitur, hæc est. Nam cum ipsi hoc certum ac deliberatum esse videt, ut ab eo se abstrahat, atque, ut Augustini verbis utar, *Lib. I. de doctrin. Christ. cap. 23.* pacta infidelis & dolosæ amicitie cum eo constituta rescindat, saltem eum rogat, ne iniquo animo ferat, si cum citharis & tympanis eum prosequa-

h

*Hom. 8.
In Iud.*

*Lib. I. de
doctrin.
Christ.
cap. 23.*

tur: velut figuram habemus
 Laban erga Iacob. Qua quæ
 re voluptates significantur,
 rum memoriam nobis refert
 vt per dulcem earum reco
 tionem, cum vitæ sanctæ & C
 stianæ asperitate collatam,
 duplici quodam ariete nost
 rectè viuendi institutum sub
 tat: quemadmodum Israëliti
 tigisse in Exodo ac Numer
 gimus, vbi refertur quonam
 cto carniū peponum & co
 merum Ægypti recordatio
 derium regionis illius adha
 eorū animis ciebat. Quod si
 à nobis impetrare nequit, id
 tem contendit, vt Deo nost
 Ægypto sacrificemus, hoc
 medio rerum mundanarum
 multu. Verùm ad has omne
 fidiosas preces aures obsta
 cōuenit, summóque studio

Exod. 16
Et Num.
 II.

uidere, ne ille nos ad hunc modū
 prosequatur. Id autem cōtinget,
 si, iuxta Pauli consilium, obliui- *Phil. 4.*
 scentes quę retrò sunt, ea tantūm,
 quę à fronte sunt, cogitemus. At-
 que hoc est quod monet Philo
 Iudeus. Si, inquit, circa aliquod *Lib. 2.*
 vitium offēsurus es, ne illud ani- *Alleg.*
 mo & cogitatione verses, sed to-
 tam hāc cogitationem ab animo
 statim expelle.

Isacides contra) Ambrosius in
 epistola quadam Iacob ad hunc
 modum socero respondentem
 inducit, hoc est, se tantūm ab eo
 abesse, vt huiusmodi rebus dele-
 ctaretur, ac reuocari posset, vt
 hoc ipso nomine clam se priori-
 puerit, ne talia eum sequerentur.

De satanæ aduersus hominem
 crudelitate.